

1575682

ВІКТОР ШИШАЦЬКИЙ

СТЕЖИНАМИ РІДНОГО КРАЮ

Про славний Полтавський край – село Орлик можна писати кілометри яскравих нарисів історичної минувшини, які перегукується із сучасною буденністю.

Книга «Стежинами рідного краю» про долю людей, їх досягнення, звичаї, побут, легенди. Вона є аналогічним продовженням краєзнавчо-дослідницької роботи колективу співавторів-упорядників книги «Орлик і орляни», виданої два роки тому. На її сторінках велика кількість чорно-білих та кольорових світлин, що свідчить про зацікавленість автора в збереженні не лише усної пам'яті народної, а й відображення життя героїв книги у фотолітописі.

Це видання стане в нагоді місцевим жителям, вихідцям із Нового і Старого Орлика, Крамареве, Олянівки, Яременків, Гречинів, Пархомів та всім тим, хто цікавиться краєзнавством і історією населених пунктів.

ЗМІСТ

Залюблений у рідний край.....	3
ГІМН-ПРИСВЯТА СЕЛУ ОРЛИК І ЙОГО ЛЮДЯМ.....	6
Розділ I. КРІЗЬ ТУМАН ВІКІВ.....	7
1. Про походження назви Полтавського села Орлик.....	7
2. Церковні парафії сотенного містечка Орель Полтавського полку.....	17
2.1. Сповідь старої церкви.....	19
3. Церковні школи Полтавської єпархії (губернії) (кінець XVIII – початок XX ст.)..	21
Розділ II. З ІСТОРІЇ НЕСКОРЕНОЇ НАЦІЇ.....	24
1. На фронтах Першої світової війни.....	24
2. «Розстріляні» справи.....	46
3. Історія форсування Дніпра в районі Бородаївського плацдарму.....	47
3.1. Історія форсування Дніпра у фактах і спогадах.....	47
3.2. Форсування Дніпра військовими частинами і з'єднаннями 7-ї гвардійської дивізії.....	50
3.3. Участь наших земляків у форсуванні.....	51
3.4. Деталі операції вустами очевидця.....	51
3.5. Роль полку Г.М. Баталова у виконанні бойового завдання.....	53
3.6. В.І. Сагайда – учасник бойових дій, командир батальйону.....	54
3.7. Герої Радянського Союзу.....	55
3.8. Зв'язок з учасниками форсування Дніпра в мирний час.....	56
4. Живе пам'ять про сина.....	59
5. Пам'ять жива в наших серцях.....	59
6. Мужність і героїзм – категорії безсмертні.....	60
7. Бухенвальдський набат.....	65
8. Ветеран трьох воєн Сайгаченко Василь Петрович.....	66
9. Коваль Марія Яківна.....	67
10. Повернулися живими.....	69
11. Могили-кенотафи або Герої фронту, які знайшли спочинок на чужій землі.....	75
12. З попелу забуття.....	76
13. «Непрочитані листи з нацистської неволі».....	94
14. OST.....	102
15. Зустріч з земляками-остарбайтерами.....	104
16. Маленька святиня.....	104
Розділ III. СЛАВНА МИНУВШИНА КОЛГОСПНОГО БУТТЯ.....	105
1. Без контролю не обійтись.....	105
2. Передовий досвід усім.....	106
3. На стіл трудящих.....	107
4. Передовики.....	108
5. Канув у небуття славнозвісний «Маяк».....	110
6. Про орлян-колгоспників на шпальтах періодики.....	112
7. Кипить робота на току.....	117
8. Наша трудівниця.....	118
9. Хліборобському роду нема переводу.....	119
10. Раннім росам уклонися.....	120
11. Передові доярки колгоспу «Маяк».....	122
12. Нагородні матеріали архівного фонду ВДНГ.....	124
13. Знайомий почерк.....	125
14. Доля зв'язана з селом.....	126

15. Молодість села.....	126
16. Телята ростуть здоровими.....	128
17. Швидкісними рейсами.....	129
18. Сім'я хлібороба.....	130
19. Прискорення – головне.....	131
20. До людей – із щирим словом.....	132
21. Нагорода за славний труд.....	132
Розділ IV. РОДОМ ІЗ ДНА МОРСЬКОГО.....	135
1. Село з козацьким родоводом.....	135
2. Село Новий Орлик залишиться в моєму серці назавжди.....	135
3. Сонячні спогади із дитинства. Історія роду Комишних-Сосідок.....	138
4. Кармазинівка – околиця Нового Орлика.....	153
5. На перехресті життєвих доріг.....	154
6. Спогади про рідне село Крамареве Пікуш-Томазової Марфи Артемівни.....	157
7. Що минуло – минуло.....	163
8. Щасливі роки.....	164
9. Подорож затопленим селом.....	167
Розділ V. ХІБА НЕ РАЙ НАШ РІДНИЙ КРАЙ?.....	169
Розділ VI. ВІДЛУННЯ ШКІЛЬНИХ РОКІВ.....	177
1. Моя перша шкільна осінь була 60 років тому.....	177
2. Школа – наш другий дім, вчителі – наші другі батьки, однокласники – наші брати і сестри.....	177
3. Свято шкільної родини.....	180
4. Зустріч через сорок років.....	181
5. Учительська доля.....	182
6. І кожен фініш – це, по суті, старт.....	184
7. Відомі результати конкурсного відбору.....	188
8. Пам'яті Михайла Лося.....	188
9. Вчитель – добра і розуму повелитель.....	189
Розділ VII. ІСТОРІЯ СЕЛА В ЙОГО ЛЮДЯХ.....	193
1. Батько був незвичайною людиною.....	193
2. Наші допоміжні органи.....	194
3. Відповідаємо ділом.....	195
4. Передвиборна кампанія.....	196
5. «В добрий час бажаєм всім селом!».....	196
6. Працелюби з Орлицького краю.....	202
7. На воротах три богатирі, а в господі – пара ветеранів -трударів.....	203
8. Історія однієї родини.....	210
9. «Якби довелося все заново починати, То повторила б знову я свій путь...».....	211
10. З любов'ю до людей.....	213
11. Моя родина – найвища цінність.....	217
12. 69 років стажу і півтора року в повітрі.....	227
13. Двічі втрачений син.....	229
14. Люди і долі.....	232
15. Династія Богомазів конелюбів.....	234
16. В світі не без добрих людей.....	235
17. «Корзини я плету з любов'ю».....	235
18. 25 хвилин шаленого драйву, або Чемпіон України з мотокросу живе в Орлику... ..	237
19. Орлик – на карантині.....	240
20. Життя за новими правилами продовжується.....	242

21. Карантин – це не канікули.....	245
Розділ VIII. ЗГАДАЄМО ДОБРИМ СЛОВОМ.....	246
1. Кланяюсь Вам.....	246
2. Пом’янемо добрим словом.....	248
3. «Треба бути слухняним».....	250
4. Колір дідової хати.....	251
5. Путько Олександр Семенович.....	254
6. Демідов Петро Степанович.....	259
7. Життя – найкращий вчитель.....	275
8. Приїжджайте до рідних, поки є до кого.....	277
9. Почесний донор України.....	278
10. Сумую за батьковою ласкою.....	279
Розділ IX. ВИКОНУЮЧИ ГРОМАДСЬКИЙ ОBOB’ЯЗОК.....	280
1. Про тих, хто моряк.....	280
2. Чия у тій війні вина?.....	290
3. Борці з невидимим ворогом – радіацією.....	300
3.1. Вимушені переселенці.....	307
Розділ X. З ПОЧУТТЯМ ОBOB’ЯЗКУ І ЗА ПОКЛИКОМ ДУШІ.....	308
1. На варті здоров’я.....	308
1.1. І професія, і покликання.....	308
1.2. Його величність – сільський лікар.....	310
1.3. Військовий лікар Камишний М.І.	311
1.4. Сторіччя з Дня народження Нестеренко Галини Степанівни.....	312
2. Справжній Аніскін.....	315
3. В гармонії з природою.....	325
3.1. З лісом на «ти».....	325
3.2. Після свята – на острів сосну саджати.....	326
3.3. Згарище на місці лісу.....	327
3.4. Весняна лісокультурна кампанія в Ново-Орлицькому лісництві на фінішній прямій!.....	328
3.5. Як Микола Богомаз врятував лелеченят.....	331
4. З любов’ю в серці, з піснею в душі.....	332
5. Як загораються зірки.....	333
6. Захоплення піснею стало професією.....	335
7. Із зоряним небом на «ти».....	337
8. Орлицький тандем творчої і громадської діяльності.....	339
Розділ XI. КУЛЬТУРНА СПАДЩИНА ТА НАДБАННЯ СЬОГОДЕННЯ.....	343
1. Фотографування – справа життя Віктора Невідника.....	343
2. Старий Орлик в об’єктиві Марлена Матуса.....	346
3. Забута «гармонія» села.....	347
4. Дивна річ в хаті піч.....	352
5. Слава рукам, які пахнуть їжею.....	356
5.1. Поварі із минулого століття.....	356
5.2. Кулінарія – як покликання і професія.....	360
6. Вишивка – давнє й вічно молоде мистецтво.....	362
6.1. Неповторний митець.....	362
6.2. Твори мистецтва та їх автори.....	364
7. Художні вироби від місцевих умільців.....	366
7.1. Захоплення у спадок від прадіда.....	366
7.2. В кожному виробі частинка її душі.....	367

7.3.	Його робота – показник стилю і краси.....	368
7.4.	Творче хобі – миловаріння в домашніх умовах.....	369
7.5.	Майстриня по в'язанню іграшок.....	370
8.	Орлик має бути туристичним.....	371
9.	На хвилях натхнення.....	373
9.1.	Дерій (Богомаз) Ольга Степанівна.....	373
9.2.	Кушнір Олексій Іванович.....	376
9.3.	Гавриш Олександр Олексійович.....	378
9.4.	Радіонова (Кокшарова) Галина Зіновіївна.....	380
9.5.	Шовкопляс (Яременко) Таїсія Іванівна.....	382
9.6.	Демідова Лідія Петрівна.....	385
9.7.	Сім'яник (Афанасьєва) Людмила Петрівна.....	389
9.8.	Бранціра Григорій Федорович.....	390
9.9.	Біліченко (Бондаренко) Вікторія Іванівна.....	392
9.10.	Григорьєва (Старчик) Людмила Опанасівна.....	393
9.11.	Патока (Стороженко) Тетяна Василівна.....	394
9.12.	Мостова (Хміль) Тетяна Михайлівна.....	396
9.13.	Патока Олексій Миколайович.....	398
9.14.	Шишацький Віктор Васильович.....	400
9.15.	Костенко (Сахно) Мирослава Терентіївна.....	402
Розділ XII. НАМ Є КИМ ПИШАТИСЯ.....		403
1.	Пірог Андрій Савович.....	403
2.	Ілляшенко Валентина Яківна.....	403
3.	Шевченко Віталій Пимонович.....	404
4.	Демідова Лідія Петрівна. Родом з Полтавщини.....	405
5.	Володимир Вітрянюк. Все життя в армії, з 17 літ. 38 календарних років у строю.	409
Розділ XIII. ФОТОЛІТОПИС.....		411
ВАРТО ЗАМИСЛИТИСЯ!.....		435